

2022-05-30

Dokumentnamn Vägledning kring utförande av hälso-och sjukvårdsinsatser i hemmet för asylsökande och personer som vistas i Sverige utan nödvändiga tillstånd			
Skapad av Helen Hansson Malmgren, MAS, Vellinge kommun Sara Negrén, MAS, Malmö Stad Åsa Lundblad, MAS, Ystad kommun Annika Atterlid Ohlsson, Hörs kommun Linda Gustafsson, MAR, Malmö Stad Malin Rosberg, MAR, Sjöbo kommun Marija Smrekar, MAR, Hässleholms kommun Yvonne Eriksson, MAR, Kävlinge kommun Elin Midgren, kvalitetsstrateg, Lunds kommun Louise Roberts, hs-strateg, Region Skåne Micaela Nilsson, hs-strateg, Region Skåne Anna-Lena Fällman, hs-strateg, Skånes Kommuner Mats Renard, tf avdelningschef, Skånes Kommuner	Dokumentägare Ord/vice ordförande Vårdsamverkan Skåne	Typ av dokument Vägledning	
Fastställd av Central Tjänstemannaberedning	Fastställd datum 2022-05-20	Giltig t o m 2023-12-31	Reviderad datum 2022-11-29

Vägledning kring utförande av hälso-och sjukvårdsinsatser i hemmet för asylsökande och personer som vistas i Sverige utan nödvändiga tillstånd

Inledning

Vägledningen beskriver möjlighet att teckna en överenskommelse om insatser och ersättning vid kommunal primärvård. Vägledningen riktar sig till verksamheter inom Region Skåne och kommunerna i Skåne samt privata aktörer med avtal med någon av huvudmännen. Vägledningen avser inte insatser enligt Socialtjänstlag (2001:453).

Region Skåne ansvarar för hälso- och sjukvård till personer som vistas i Skåne som omfattas av lag (2008:344) om hälso- och sjukvård åt asylsökande m.fl. (asylsökande) samt lag (2013:407) om hälso- och sjukvård till vissa utlänningar som vistas i Sverige utan nödvändiga tillstånd (papperslösa m.fl.), oavsett boendeform. Ansvaret regleras i hälso- och sjukvårdslagen (2017:30). Personer som får uppehållstillstånd i Sverige enligt EUs massflyktsdirektiv (direktiv 2001/55/EG) omfattas av samma regelverk för hälso- och sjukvård som asylsökande.

Kommunerna i Skåne har enligt lag inte något hälso- och sjukvårdsansvar för asylsökande och personer som vistas i Sverige utan nödvändiga tillstånd men kan efter överenskommelse och mot ersättning vara utförare av hälso- och sjukvårdsinsatser åt Region Skåne. Överenskommelse begränsas till insatser, inte övertag av ansvar, som bedöms vara på kommunal primärvårdsnivå, det vill säga insatser som faller under tröskelprincipen.¹

¹ Hälso- och sjukvård i hemmet är förbehållet dem som av hälsoskäl inte kan ta sig till vårdcentral/mottagning. Tröskelprincipen tydliggör att den som kan ta sig till regionens vårdinrättning (vårdcentral eller mottagning) ska vända sig dit.

Rättigheter till hälso- och sjukvård

Personer som omfattas av ovan nämnda lagstiftning har rätt till omedelbar (akut) vård och vård som inte kan anstå, vård och åtgärder enligt smittskyddslagen (2004:168). Personer som inte fyllt arton år har rätt till samma sjukvård och tandvård som personer folkbokförda inom regionen.

Hjälpmiddel kan förskrivas till asylsökande och personer som vistas i Sverige utan nödvändiga tillstånd

- vid akut sjukdom eller behov som inte kan anstå för personer som är 18 år eller äldre (förskrivaren avgör vilka hjälpmedelsbehov som inte kan anstå)
- till barn under 18 år i samma utsträckning som till barn folkbokförda i Sverige.

Region Skåne har kostnadsansvar för hjälpmedel till asylsökande även i de fall Region Skåne har gjort en överenskommelse med kommunen om att utföra hälso- och sjukvårdsinsatser.

Samverkan vid hälso- och sjukvårdsinsatser i hemmet

För asylsökande och personer som vistas i Sverige utan nödvändiga tillstånd² bedömer ansvarig legitimerad personal om vårdbehovet är sådant att vården inte kan anstå. Kommunen tillfrågas om att utföra hälso- och sjukvårdsinsatser i hemmet inom ramen för kommunal primärvård. Region Skåne kontakter kommunal primärvård i vistelsekommunen via den vårdcentral som har närområdesansvar, d.v.s. den vårdcentral som är belägen geografiskt närmast patientens vistelseadress. Om behov som inte kan anstå uppdragas i kommunen tar legitimerad personal i kommunen kontakt med den vårdcentral som har närområdesansvar för dialog om hur behov som inte kan anstå bäst kan mötas.

Den kommun som individen vistas i kallas vid behov till planering och dialog förs om kommunen kan utföra hälso- och sjukvårdsinsatser i hemmet. Vid behov upprättas en samordnad individuell plan (SIP). SIP ska upprättas om kommunen eller regionen bedömer att den behövs för att den enskilde ska få sina behov tillgodosedda, och om den enskilde samtycker till att den upprättas.

Om patient som vårdas i slutenvården ska fortsatt behov av hälso- och sjukvård efter utskrivning från slutenvården ska vårdcentral med närområdesansvar kontaktas för gemensam planering enligt Skånegemensam Rutin och vägledning för samverkan vid utskrivning från slutenvården. Om patienten sedan tidigare har kontakt med en annan vårdcentral än den med närområdesansvar och patienten så önskar bör denna vara förstahandsalternativet för att i så stor utsträckning som möjligt verka för kontinuitet i vården. Samsyn i vården och principer kring vårdkedjor bör så långt som möjligt eftersträvas. Faller fortsatta behov av hälso- och sjukvård under tröskelprincipen kontaktar vårdcentral med närområdesansvar vistelsekommunen för dialog om kommunens möjlighet att utföra hälso- och sjukvårdsinsatser i hemmet.

För kontaktuppgifter till respektive kommun se [Stöd och styrdokument](#).

En skriftlig överenskommelse om vård i hemmet ska upprättas enligt blankett Överenskommelse kring utförande av hälso- och sjukvårdsinsatser i hemmet för asylsökande och personer som vistas i Sverige utan nödvändiga tillstånd.

² Det kan till exempel vara personer som har fått avslag på sin asylansökan, inte avser söka asyl i Sverige eller vars uppehållstillstånd har gått ut. Det behöver inte betyda att personen saknar identitetshandlingar som pass, id-kort eller motsvarande. Även EU/EES-medborgare kan i enstaka fall omfattas av begreppet (prop. 2012/13:109, s.41). Det gäller de unionsmedborgare som vistas i landet mer än tre månader och saknar uppehållsrätt eller uppehållstillstånd och därmed vistas i landet utan stöd av myndighetsbeslut eller författning.

Hjälpmedel

På samma sätt som vid behov av hälso- och sjukvårdsinsatser i hemmet bedömer ansvarig legitimerad personal om det finns hjälpmedelsbehov som inte kan anstå hos asylsökande och personer som vistas i Sverige utan nödvändiga tillstånd.

Tjänsteköp avseende hjälpmedel omfattar följande delar i förskrivningsprocessen; bedömning av behov av insats, prova ut och välja lämplig specifik produkt, informera, instruera/informera om användning. Tjänsteköp avseende hjälpmedel omfattar inte följande delar i förskrivningsprocessen; följa upp och utvärdera funktion och nytta.

Utlämnade hjälpmedel registreras som sålda till Region Skåne i hjälpmedelsverksamhetens IT-system och därmed uppfylls de spårbarhetskrav i leveranskedjan som distributör ansvarar för enligt Förordning (EU) 2017/745 om medicintekniska produkter (MDR).

Ersättning och fakturering

Vid en överenskommelse om utförande av hälso- och sjukvårdsinsatser ska ersättning till kommunen regleras.

Kommunen fakturerar Region Skåne månadsvis för genomförda insatser enligt blankett Fakturering för utförande av hälso- och sjukvårdsinsatser i hemmet för asylsökande och personer som vistas i Sverige utan nödvändiga tillstånd. Är personen asylsökande är det viktigt att notera LMA-nummer för personen som insatserna ges till och kortets giltighetstid.

Ersättningen till kommunen och kostnaden för vården för Region Skåne regleras enligt prislistan ”[Regionala priser och ersättningar för Södra sjukvårdsregionen](#)”, vilken uppdateras årligen och fastställs av Södra Regionvårdsnämnden³.

Ersättning för vård i hemmet gäller för ett besök per påbörjad timma av insatser inklusive restid samt för specificerade kostnader för hjälpmedel. Kostnader för hjälpmedel ersätts med hjälpmedlets aktuella ekonomiska värde samt ev påslag för kostnader som tillkommit t ex frakt.

Identifiering

- Asylsökande
För asylsökande utfärdas ett så kallat LMA-kort av Migrationsverket. LMA-kortet är ett intyg på personens legala status som asylsökande. Kortet visar att innehavaren är asylsökande under det namn som anges på kortet.
- Personer som vistas i Sverige utan nödvändiga tillstånd
Personer som vistas i Sverige utan nödvändiga tillstånd kan inte, till skillnad från asylsökande, formellt uppvisa ett intyg på sin legala status. De personer som saknar nödvändigt tillstånd kan eventuellt styrka sin identitet med till exempel ett pass, körkort, ej längre giltigt LMA-kort eller annan id-handling. Om inte identiteten kan styrkas förutsätts att Region Skåne har upprättat ett reservnummer för att en överenskommelse kan bli aktuell mellan kommun och Region Skåne.
- Personer med uppehållstillstånd enligt EUs massflyktsdirektiv erhåller ett sk UT-kort (uppehållstillståndskort).

³ Se kapitel 4.2 Övrig offentlig vård, Sjukvårdande behandling (inkl all medicinsk service).